

Krajní opatření – vyloučení člena z T. J. Sokol a ČOS

Neděje se to často, ale někdy přece jen: Rozpory mezi jednotou a některým z jejích členů dosáhnou takového stupně, že nezbyvá než přikročit k nejzazšímu řešení, kterým je vyloučení z T. J., a tím i z České obce sokolské. Když už se k takovému závažnému kroku schyluje, je třeba, aby proběhl v souladu se Stanovami ČOS a byly přitom dodrženy všechny předepsané náležitosti. Každá chyba, každé opomenutí totiž může přinést nemalé – a někdy i drahé – problémy. Proto dvě komise ČOS – Legislativně právní a Rozhodčí, které se touto problematikou zabývají, společně připravily podrobný návod, jak na to.

Samozřejmě doufáme, že se vám nebude nikdy hodit, protože se takovou nemilou věcí ve své jednotě nebudete muset zabývat, ale jistota je jistota, takže si ho možná raději založte do své knihovničky.

Problematiku vylučování upravuje článek 4 Stanov, v jehož rámci jsou popsány všechny možnosti ukončení členství v T. J. a v ČOS.

Nezabýváme se nyní případy, kdy člen přestupuje z jedné jednoty do druhé – ukončuje tedy členství v původní T. J. a vzniká mu členství v nové T. J., jeho členství v ČOS však samozřejmě zůstává zachováno.

Jde nám o jeden z případů, kdy je **ukončováno členství** určité osoby nejen v konkrétní jednotě, ale rovněž v **ČOS**. Ty jsou celkem čtyři:

1. **vystoupením** – člen písemně oznámí výboru T. J., že z T. J. a tím i z ČOS vystupuje;
2. **vyškrtnutím** – výbor T. J. nejpozději do 30. dubna vyškrtně člena, který neuhradil v termínu do 31. března členskou příspěvkou za příslušný kalendářní rok a pokud tento příspěvek neuhradil ani po upozornění v dodatečně poskytnuté lhůtě;
3. **úmrtním** člena;
4. **vyloučením** – to upravují ustanovení 4.9. a 4.10. Stanov a my se jím nyní budeme zabývat podrobněji.

Vyloučení člena z T. J. a ČOS je krajním opatřením, k němuž by mělo být přistupováno až po vyčerpání všech jiných, mírnějších možností. Je třeba mít stále na zřeteli tradice, z nichž vychází činnost České obce sokolské, a nezapomínat, že v jejích duchu se navzájem oslovujeme *bratře a sestro*, vzájemně si tykáme, což je výraz dobrých vztahů, které by mezi členy Sokola měly panovat. Vyloučení člena samozřejmě nutně poznamená tělocvičnou jednotu i příslušného vyloučeného člena. Ten přitom zjevně o členství v Sokole stojí, protože z něj nevystoupil a hradí včas členskou příspěvkou (jinak by bylo možné postupovat jednodušším způsobem a vyškrtnout ho). Samozřejmě se ale mohou vyskytnout případy, kdy jiný, mírnější přístup nevede k nápravě, a výboru T. J. nezbyvá než přistoupit k řízení o vyloučení.

Důvody, pro které to může udělat, jmenovitě uvádí ustanovení 4.9. Stanov, a jsou celkem čtyři:

Vyloučen může být člen, který naplnil jeden nebo více z těchto důvodů:

- **hrubě porušil** Stanovy ČOS;
- **opakovaně porušil** Stanovy ČOS přes písemné upozornění;
- byl pravomocně **odsouzen** za úmyslný trestný čin;
- užíval prokazatelně **nedovolené podpůrné** prostředky při sportovní činnosti.

Z jiných důvodů člen vyloučen být nemůže a není tedy možné s ním ani zahájit řízení o vyloučení!

Pokud tedy výbor T. J. shledá, že existuje oprávněný důvod k zahájení řízení o vyloučení člena z T. J. a ČOS, je třeba co nejpřesněji **dodržet** všechny formální **náležitosti** tohoto postupu, protože jeho výsledek bude **přezkoumávat** předsednictvo župy, pokud se k němu vyloučený člen odvolá.

Ale i kdyby předsednictvo župy rozhodlo, že vyloučení proběhlo oprávněně a je platné a účinné, vyloučený člen se může **odvolat** k Rozhodčí komisi ČOS a může využít i ustanovení § 242 Občanského zákoníku a obrátit se na soud, aby rozhodl o neplatnosti vyloučení.

Předsednictvo župy, Rozhodčí komise ČOS i soud by samozřejmě vedle věcných důvodů zkoumaly i formální správnost postupu při vyloučení, proto je důležité dodržet všechny potřebné náležitosti. Podívejme se, co k nim patří.

Důvody k vyloučení – jsme uvedli výše.

Kdo ale proces **vyloučení provádí?** – Je to výbor T. J.

Kdo může vyloučení **navrhnout?** – Návrh na vyloučení člena může výboru jednoty podat každý zletilý plně svéprávný člen jednoty, předsednictvo župy, Předsednictvo ČOS a kontrolní komise jednoty, župy nebo ČOS, tedy členové a orgány ČOS. Návrh nemůže podat nikdo, kdo stojí mimo ČOS.

Jak probíhá jednání o vyloučení? – Výbor T. J. projedná vyloučení člena na své schůzi.

Musí být člen, o jehož vyloučení jde, **pozdán na jednání?** – Ano, to je bezpodmínečně nutné, takový člen musí být písemně pozván alespoň 15 dnů předem. Tento termín je třeba nejen dodržet, ale je třeba v případě potřeby umět prokázat, že k pozvání došlo, kdy to bylo a co pozvání obsahovalo. Vhodným způsobem je projednat věc na předchozím zasedání výboru (nebo alespoň elektronicky per rollam) a do programu na jednání následující zařadit bod, v jehož rámci bude projednán návrh na vyloučení konkrétního člena, a uvést, kým byl podán a s jakým odůvodněním. Pozvánku na toto jednání výboru (s uvedenými skutečnostmi) by pak měli nejméně dva tím pověřené členové výboru protokolárně vložit do dopisní obálky, zalepit ji a odeslat doporučeně s dodejkou na adresu člena, o jehož vyloučení se bude jednat. Vhodné je odeslání nenechat na poslední chvíli, protože termín 15 dnů před jednáním výboru by mohl být počítán od doručení, a nikoli od odeslání pozvánky. Vzhledem ke lhůtě, po jejímž uplynutí je po uložení zásilky na dodací poště dopis považován za doručení, je vhodné odeslat jej alespoň 20 dní před datem konání příslušné schůze výboru T. J.

Co **když se** pozvaný člen **nedostaví?** – Pokud se nedostaví bez řádné omluvy, může výbor jednoty jednat i v jeho nepřítomnosti. Vždy je ale lepší přesvědčit se, jestli pozvánku dostal (proto je dobré odeslat ji s dodejkou, tedy dopisnicí, na níž dodací pošta odesilatelé potvrdí, že zásilku vydala adresátovi), a současně se přesvědčit, že od pozvaného nepřišla omluva s věrohodným odůvodněním (například mailem, kde mohla skončit ve spamu).

Co **když se** pozvaný člen **omluví?** – Pokud je omluva včasná, věrohodná a důvod závažný (například nemoc, pobyt v zahraničí apod.), je vhodné příslušný bod přeložit na další jednání a pozvaného o tom informovat (a současně ho na něj pozvat stejným způsobem, jako tomu bylo na toto jednání). Pokud by se však člen, o jehož vyloučení se má jednat, omluvami bez závažného důvodu jen snažil jednání zjevně oddálit nebo zhatit, je možné jednat i bez jeho přítomnosti.

Jak probíhá jednání o vyloučení? – Pokud je zařazeno jako jeden z bodů programu jednání výboru, měl by jeho pověřený člen přednést důvody, které k jednání o vyloučení vedly, a výbor by měl vyslechnout vyjádření pozvaného člena, o jehož vyloučení se jedná (pokud je přítomen). Výbor musí být samozřejmě usnášeníschopný, pro tento konkrétní bod programu však nestačí pouhá přítomnost nadpoloviční většiny jeho členů a z ní nadpoloviční většina hlasující pro usnesení! O tom více v následujícím bodu.

Kolik členů výboru musí **hlasovat** pro vyloučení? – To je mimořádně důležitá okolnost, které je třeba věnovat pozornost! K přijetí usnesení o vyloučení člena musí hlasovat nejméně **dvě třetiny VŠECH** členů výboru! Skutečnost, že k tomu došlo, je třeba doložit prezenční listinou a zápisem z jednání, kde jsou uvedeny počty hlasů pro vyloučení, proti němu a kolik členů se zdrželo hlasování.

Je možné jednání o vyloučení provést **per rollam**? – Ne! Stanovy ČOS v ust. 4.10. (věta druhá) výslovně uvádějí, že „Výbor jednoty projedná vyloučení člena na své schůzi.“

Jak probíhá **hlasování**? – Podle Stanov ČOS (ust. 13.4) je hlasování veřejné, hlasuje se tedy zvednutím ruky, pokud většina přítomných členů výboru nepožaduje hlasování tajné (pro to by bylo třeba připravit hlasovací lístky).

Je hlasování **přítomen člen**, o jehož vyloučení se jedná? – To je na úvaze výboru T. J., Stanovy hovoří pouze o tom, že musí být pozván na jednání, nikoli, že by musel být přítomen hlasování. Je tedy možné (a nejspíš i vhodné), aby po projednání věci schůzi výboru opustil a buď počkal mimo jednací místnost na výsledek, nebo mu byl dodatečně sdělen písemně. Písemná forma sdělení výsledku je však nutná i v případě, že by mu byl už před tím sdělen osobně.

Jak a komu se má **písemně** sdělit usnesení o vyloučení? – Výbor jednoty zašle rozhodnutí o vyloučení člena s odůvodněním vyloučenému členu, navrhovateli vyloučení a na vědomí příslušné župě.

Co takové sdělení musí **obsahovat**? – Vedle už zmíněných částí (usnesení a odůvodnění) je třeba uvést i poučení o možnosti podat odvolání do 15 dnů od doručení rozhodnutí k předsednictvu župy.

Do kdy se má sdělení odeslat? – Odeslat jej je třeba do 30 dnů od projednání věci, tedy od data schůze výboru T. J., která o vyloučení rozhodla.

Jak sdělení odeslat? – Stejně jako pozvánku na schůzi, tedy dva tím pověřeni členové výboru by jej měli protokolárně vložit do dopisní obálky, zalepit ji a odeslat doporučeně s dodejkou na adresu člena, o jehož vyloučení se jednalo. Dopisy se sdělením určené navrhovateli vyloučení a župě není třeba odesílat s dodejkou, většinou stačí doporučeně, nebo je případně předat osobně (proti podpisu na kopii sdělení).

Je třeba odeslat sdělení i když vyloučení **nebylo** schváleno? – Ano! V případě příslušného člena a v případě navrhovatele vyloučení doporučujeme provést to doporučeným dopisem (stačí bez dodejky). Župě se v takovém případě usnesení zvláště doručovat nemusí, pokud z nějakého důvodu nebyla o jednání předem informována nebo si to sama nevyžádala.

S ohledem na možné budoucí úpravy Stanov ČOS je vhodné, aby po pravomocném ukončení řízení o vyloučení člena (tedy po uplynutí lhůty pro podání odvolání k předsednictvu župy, resp. po jeho zamítnutí odvolání, pokud byl podáno) výbor T. J. **odeslal** zprávu o vyloučení člena na vědomí **Předsednictvu ČOS**. Pokud by ve věci vyloučení na návrh vyloučeného člena jednal **soud** a jeho návrh by zamítl, po nabytí právní moci rozsudku by výsledek tohoto jednání měl výbor příslušné T. J. rovněž zaslat na vědomí Předsednictvu ČOS.

Uvedený postup obsahuje i opatření, která se mohou zdát nadbytečná (například odeslání dopisu s dodejkou), ale praxe ukázala, že je lepší předvídavě udělat něco navíc než řešit případný rozpor dodatečně.

Zvláštní otázkou, která může vést k nejasnostem, je posouzení, co je **hrubé** porušení Stanov ČOS, u něž není nutné, aby k němu došlo opakovaně, a co je jejich **opakované** porušování přes písemné upozornění. Tady by totiž mohl být kámen úrazu v případě, že by se vyloučený člen obrátil na soud, kde by hrál roli výklad významu výrazů „hrubé porušení“ resp. pouhé „porušování“, muselo by se dokládat „opakování“ takového porušování, odeslání a doručení „písemného upozornění“, jednalo by se o „nezjednání nápravy“ (o němž hovoří Občanský zákoník) apod. To všechno by samozřejmě vyžadovalo čas a pozornost člena či členů výboru, pověřených vyřízením této věci, možná i sjednání právního zastoupení, a v případě výsledku nepříznivého pro T. J. i úhradu nemalých nákladů řízení, a to nejspíš i nákladů protistrany, tedy člena, kterého se výbor pokusil neúspěšně vyloučit. Ten by pak byl nadále

členem T. J., v níž by ale celé neúspěšně vedené řízení o vyloučení mohlo způsobit spoustu zlých krve.

I proto je třeba k možnosti zahájení procesu vyloučení člena z T. J. a ČOS vždy přistupovat po zralé úvaze, odůvodněně, a až jako k opravdu poslední možnosti, po selhání všech předchozích pokusů, jak věci napravit.

19.11.2024

Vypracovala: Rozhodčí komise ČOS a Legislativní komise ČOS